

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДИНКУ НА ВУЛИЦІ КОТЛЯРЕВСЬКОГО, 30 У М. ПОЛТАВА

Цей трьохповерховий із напівпідвалом будинок на вул. Протопопівській (тепер вул. Котляревського, 30) був зведений у 1905 році за проектом архітектора В.Л. Весселя на замовлення єврейського купця Самуїла Когана. Прибутковий будинок був розрахований на постояльців єврейських купців, тому звели його навпроти єврейських торгових рядів.

Головний фасад був вирішений у стилістиці провінційного декоративного модерну, для якого характерне спрощення форми декору модерну та помітне нашарування еkleктики. Композиція головного фасаду – центральносиметрична, головна вісь проходить через центральний вхід півциркульної форми, розташоване над ним видовжене підциркульне вікно з рамами в характері модерну і аттик із декоративним прорізом, який має злам частий силует. Центральну частину з головним входом і двома рядами вікон виділено невеликим виступом, так само і кутові частини з трьома вікнами на кожному поверсі. Завершення кутових частин також застосовано зламаними аттиками також спрощені. Центральносиметричну композицію головного фасаду порушує розташування проїзду у двір у правій частині будівлі.

Об'ємність головного фасаду досягається поєднанням виступаючих і відступаючих частин стін, великою кількістю вертикальних і горизонтальних членувань у вигляді карнизів, пілястр, ліпного обрамування, прорізів, балконами та ліпними вставками.

Архітектор застосував на головному фасаді різноманітні форми вікон: прямокутні різних розмірів, прямокутні з заокругленими кутами, декор в характері модерну поєднаний із декором неокласичного характеру. План будинку прямокутний, односекційний із двома п'яти кімнатними квартирами на другому

Рис. 1. Загальний вигляд будинку по вул. Котляревського, 30

поверсі. Квартири мали велику площу, двостороннє освітлення. В їх розплануванні поєднувався анфіладний принцип розташування кімнат і окремі входи у внутрішній передпокій з парадних сходів. Висота стель кімнат становила 3,5 м, допоміжні приміщення були зорієнтовані у двір і сполучались з чорними сходами. Будинок від початку мав водопровід, каналізацію, центральне опалення в напівпідвальному поверсі. Про елітність житла свідчить той факт, що парадні сходи були гранітними, а первісне скління сходової клітки було вітражним, кольоровим.

Після капітального ремонту 1979 року було здійснене перепланування поверхів (замість двох квартир на поверсі, їх стало чотири, було замінено вітражне скління сходової клітки).

Література

1. *Полтавщина: Енциклопедичний довідник / За ред. А.В. Кудрицького. – К. : «УРЕ» ім. М.П. Бажана, 1992. – 1024 с.*
2. *Чепелик В.В. Український архітектурний модерн / Упорядник З.В. Мойсеєнко-Чепелик. – К. : КНУБА, 2000. – 378 с.*
3. *Ясевич В.Е. Архитектура Украины на рубеже XIX – XX веков / В.Е. Ясевич. – К. : Будівельник, 1988. – 184 с.*